

Goodtemplarorden i samhället eller böra vi verka med eller emot goodtemplar...

Bäckman, P Joh

54 F x Br. G.T.O.

Kungl. biblioteket

0 0000 000008583

Politikern
Nytt. Sällsk.
G. T. O.
(P. 1)

Goodtemplarorden i Samhället

eller

Böra wi verka med eller emot

goodtemplarne

af

P. Joh. Bäckman.

"Pröfwer allting och behåller det
godt är".

Paulus.

Pris: 25 öre.

1882

Innehåll:

1.	Allmänna anmärkningar	sid.	3.
2.	Goodtemplarnes hemligheter	"	4.
3.	Äro hemligheter och hemliga möten syndiga?	"	6.
4.	Goodtemplarnes löfte	"	9.
5.	Goodtemplarnes tecken och ordens= drägt	"	11.
6.	Goodtemplarnes broderstap	"	13.
7.	Goodtemplarnes titlar	"	16.
8.	Drager icke i of med otrogna	"	17.
9.	Stöd i skriften	"	19.
10.	Goodtemplarorden i förhållande till staten och kyrkan eller församlingen	"	21.

Allmänna anmärkingar.

På åtskilliga ställen, i denna lilla skrift hafva vi försildt rigtat våra ord till de kristna af det skäl, att dessa, som i första rummet borde träda i goodtemplarnes led, för att med sann tro och verkligt kärleksnit uppföra sig i det godas tjänst, hitintills på några få år varit goodtemplarordens bittraste och största fiender.

Widare skola vi söka göra vår ställning som goodtemplare så klar som möjligt, men vi wilja ingalunda göra anspråk på att vara mästare i konsten att tvinga ensidiga partimän och stolta öfversittare att antaga våra skäl, hwilka vi skola söka framställa på ett så enkelt och ofonstladt sätt som Dawids, då han steg fram för Goliat, afsläggande ordstridernas, den konstgjorda öfwerbewisningens och härklyfveriernas tunga järnrustning.

Äfwen bör anmärkas, att goodtemplarorden icke är någonting, som slutar på "ist" eller "ism", såsom då man talar om separatist, metodist eller mormonism. Goodtemplarism finnes icke till, ty inom goodtemplarorden kan det aldrig blifwa fråga om någon schism, söndring eller parti, äfwen om någon medlem går ut ur vår orden eller apar efter vår verksamhet. Han är då icke längre medlem af L. O. G. T. Alla wärldens goodtemplare utgöra **en enda orden**, goodtemplarorden, icke goodtemplarismen. Bröder och systrar af denna orden äro **fast förenade** genom trons, hoppets och kärlekens band och tåga oförsträckt

fram i striden mot nationernas största olycka, dryckenskapen.

Vi bedja äfwen våra läsare wara så artiga att **opartiskt** bedöma detta lilla arbete. Wigtigt är att bringa sitt sinne i jämwigt, då sådana här för oss swenskar nya saker förekomma. För att kunna **pröfwa allting** och **bibehålla** det godt är, fordras ett öppet sinne för rätt och sanning. Vi börja då med

2.

Goodtemplarnes hemligheter,

som synas wara en riktig förargelseklippa för många. Först kunna wi trygt försäkra, att våra hemligheter ännu icke skadat någon människa, twärtom hafwa de bidragit till lycka och wälsignelse för "tusen sinom tusen" människor. Själswa hjärtat af dessa hemligheter skola förblifwa en hemlighet för den oinwigda mänskligheten, som ändock skall få skörda wälsignade frukter af wårt i hemlighet utförda arbete. Men hwarföre förargar man sig så illa på våra hemligheter? Swaret ligger i människans **nyfikenhet**, som å ena sidan yttrar sig i beröm och loford öfwer wår werksamhets goda idé och människowänliga ändamål, men å andra sidan wisar sig i det bittraste hat. Man är färdig ena gången falla och räddande änglar, men andra gången "skrymtare", "otrogna", "ogudaktiga" och "siender till Guds hälsofamma ord". Under allt detta kindpustande äro wi likwäl lugna goodtemplare och gå wår wäg fram, wetande att goda frukter icke kunna skördas af ett ondt träd.

Men nu till våra hemligheter! En af dessa består uti att kunna **tiga**.

Detta är ett förträffligt medel att göra folk nyktra, ty wi **tiga** ihjäl drinkaren. Och uti **tigandet** kan wäl ingen synd ligga. Det heter: "tiga skadar

dig icke"; "hör du något ondt, så säg det icke efter". Tänk, om alla pladderfäringar och otidiga pratmakare någonsin wille lära sig konsten att **tiga**, så skulle världen blifwa lycklig; men världen har ännu icke lärt sig denna hemlighet. Goodtemplarne öfwa sig däri. De skola äfwen lyckas bättre än någon annan. Hvad säges om följande hemligheter?

På våra enskilda logemöten diskutera och samtala wi om bästa sättet att **rädda** drinkare, **wärda** och **bewara** de redan räddade, gifwa hwarandra goda råd och kärleksfulla förmaningar samt bistå hwarandra i lifwets hårda strider. I den mån wi kunna, understöjja wi äfwen en fattig broders och systers ekonomiska ställning. Widare lära wi hwarandra att vara anständiga, höfliga, sediga och nyktra äfwen till sinnet; wi hålla föredrag, föreläsningar, sjunga sånger, läsa Guds ord och bedja, och på detta sätt umgås wi såsom bröder och systrar i en familj.

Sedan wi sålunda förberedt oss i det enskilda logerummet, där den strängaste uppmärksamhet eger rum, hwarigenom wi kunna mottaga de lärdomar och wisheitsregler, hwilka framställas, gå wi ut i lifwet och "låta vår mun widt upp för deras sak, som wärnlösa äro". Wi lära oss att **tänka** och **klara** våra begrepp i det tysta från världsbullret affskilda logerummet, hwarefter wi med så mycket större och säkrare framgång anfälla vår fiende, dryckenskapen. Följaktligen tillverka wi icke vårt ljus på gatan eller taket, hwareft den första windpust eller någon illasinnad person skulle utsläcka det samma, utan, som sagdt är, wi förbereda oss i hemlighet, sedan låta wi vårt ljus lysa för människorna och predika högt: "Drinkare och fräfsare warda fattige". Om nu själfwa hjärtat af våra hemligheter drifwer oss till sådana här handlingar, så frågas ärligt, om det är något farligt hemlighetsmakeri, som wi hafwa för oss. Wi uppmana slutligen hwarje twiflare på vår goda sak, att säga

oß beständt, hwaruti det onöda hemlighetsmakeriet skulle bestå. Man finner ej långt med, att **påstå** en sak **utan bewis**. Men kommer vår motståndare och säger: se **här** hwilket djäfwulstt eländel goodtemplarne hafwa för sig, då kan allmänheten lyhöna därtill och i tid bewaras från goodtemplarne. Men är man nu icke fullt säker på sin sak, då är det bäst att tåga och afbida tiden samt taga Gamaliels råd: "thi är detta råd eller verk af människor, så warder det wäl omintet, men är det af Gud, så kunnen I icke slå det neder, så framt I wiljen icke finnas strida emot Gud."

Äro hemligheter och hemliga möten syndiga?

Allt hemligheter i och för sig icke äro syndiga, förstår man däraf, att själfwa evangeliet är en **hemlighet**, som först i yttersta tiderna blifwit uppenbarad men **förtäckt** för de förtappade. Vidare talar skriften om trons **hemlighet**, Guds **hemlighet** och Kristi **hemlighet**, och hemligheter omgifwa oß på alla håll i lifwet. I människans lif från waggan till grafwen ligga många hemligheter, som ingen fullt känner mer än Gud. Skriften nämner äfwen, hurusom Gud ofta uppenbarade sig **ensfildt** för heliga män i gamla testamentet, såsom Abraham, Jakob, Mose, profeterna, och flerstädes omtalas, att änglar hade **hemliga** rådpågingar med desse helige män. Vidare läsa wi, att Josua sände **hemligen** ut två spjåre, och Rahab **fördolde** dem för konungen i Jeriko. Då Habel utrotade Herrens profeter, tog Obadja 100 af dem och **gönde** dem uti kulor, 50 här och 50 där. Dawid och hans män **gönde** sig än här och än där i Judeens

bärgsbyggd för Saul och hans män. Hvem känner icke äfwen den wädra berättelsen om Davids och Jonathans **förbund**, och huru de ofta i **hemlighet** sammanträffade. Bland annat heter det om dem: "hwad **du** och **jag** med **hwarannan** talat hafwer, **Herren** wares emellan dig och mig i ewig tid." Om Elisa heter det, att han "slöt **dörren** om sig båda och bad till Herren." Men wi rådfråga äfwen nya testamentet. Kristus själf säger: "Gack in i din kammare och **slå dörren** till och bed din fader **hemliga** och din fader, som i **löndom** ser, skall dig det wedergälla uppenbarliga." "Hwad jag säger Eder i **mörkret**, det sägen i ljuset, och hwad, som säges Eder i **örat**, det prediken på talet. Änglarne uppenbarade sig **endast för herdarne** wid Jesu födelse. De wise männen fingo **hemligen** befallning att resa en annan wäg hem till sitt land igen. Josef fick **hemligen** befallning att taga Maria och barnet Jesus till Egypten. Då Jesus uppväckte Sairii dotter, utdref han alla, som gjorde gäck af honom och tog med sig **blott Petrus, Johannes** och **Jacobus** samt barnets **fader** och **moder**, alltså **hemligt** eller **enskildt**. När Jesus hade botat två blinda, sade han till dem: "**Se till, att ingen får weta detta**"! och till den spetelste likaledes: "**Se till, att du säger det för ingen**"! Bland sina ähörare utwalde Jesus 70 lärjungar, hwilka han **särskildt** lärde. De tolf lärjungarne woro ett **särskildt** sällskap, som ofta wistades inom slutna dörrar. Han tog sina lärjungar **affides** wid liknelsers utthydande, wid förklaringen, kampen i Getsemane, Emaus och himmelsfärden, och efter Mästarens bortgång wistades hans lärjungar ofta inom **slutna dörrar**, såsom i Marie hus, där de en gång woro samlade, då Petrus räddats af en ängel ur fängelsset. Apostlen Johannes mottog på ön Patmos sådana **hemligheter**, som ingen människa någonsin kan lära känna.

De första kristna voro församlade på affides belägna ställen: i hålor, stogar, källare och i öknar. Mot dem utslungades ungefär samma beskyllningar som nu mot goodtemplarne. Från mun till mun gingo de förfärligaste historier, såsom att de slagade och uppåto människor, fråskade i skändlig wällust, tillbådo äsnehufwud o. d. Hwad säges nu om allt detta? Kan man med skäl påstå, att hemligheter och hemliga möten äro syndiga? Måne wi icke handla i öfwerensstämmelse med skriftens egen anvisning att gå in i **vår egen** kammare och **slå dörren** till? Wi tala till hwarandra i "örat" och "säger det för ingen", wi tillverka vårt ljus i "mörkret", men sedan predika wi på "tafet" och låta vårt ljus lysa för människorna. Dessa bewis kunde nu wara nog, men wi kunna ju se, hwad erfarenheten har att säga.

En missionsförening har mycket ofta **enskilda** eller **hemliga** sammanträden, dit ingen wägar inträda, som ej har inträdestort. Des predikanter hafwa därjämte sådana **hemliga** öfwerläggningar, dit icke ens de troende — icke predikanter — få komma. Inom missionsföreningarne predikas Guds ord offentligt, anställes fester o. d. för att intressera medlemmar och utomstående. Hwar ligger den synliga skillnaden här mellan en goodtemplarloge och en missionsförening? Inom familjekretsen, där far och mor rådslå, öfwerlägga och planera, låter man ingen obehörig inträda, liksom man icke utbasunat sina aftal och öfwerenskommelser i det tyfsta och enskilda familjerummet. Inom konungens rådkammare, i kommunens rådstuga, inom postinrättningen, affärswärlden och på arbetskontoren hållas ofta hemliga öfwerläggningar. Ingen människa har ens tänkt att draga sig undan sådana möten.

4. **Goodtemplarnes löfte.**

Emot goodtemplarnes löfte göres skarpa anmärkningar, och man påstår, att det är synd att afslägga löfte. Men skulle du, min läsare, anse det vara orätt att t. ex. framställa följande frågor och svara ja på dem. Will du för hela din lifstid afsäga dig allt bruk af berusande wätskor såsom en dryck? Tror du på en allsmäktig och helig Gud? Will du vara lydlig wåra lagar och regler, då du **redan** wet, att de icke strida mot dina pligter som medborgare och kristen? Kan du icke svara ja på så upplysande frågor, då saknar du helt naturligt de egenskaper, som tillkommer hwarje hederlig människa, ty hwem will förneka att vara nykter, tro på Gud och anses för en god medborgare.

Allt afslägga **löften** är för öfrigt mycket wanligt. Hela skriften wimlar af **löften**. Så talas det om **Guds löften** till människorna, att de äro ja och amen. Då Jacob drog till Mesopotamien, gjorde han ett **löfte** om tiondedelen af sin egendom. Mose gaf åttifilliga lagar med afseende på **löftens** gifwande och fullbordande. "När du gör Herren din Gud ett **löfte**, så skall du icke fördröja att **hålla** det; hwad af dina läppar utgånget är, det skall du **hålla** och **göra** därefter." För de **löften**, som patriarkerna gifwo Gud, wedersfors deras efterkommande **mycket** **godt**. Zesta gaf genom **löfte** sin dotter åt Herren. Samuel blef på samma sätt affild åt Herrens tjänst. Dawid och Jonathan togo **löften** af hwarandra. Melabiterna aflade **löfte** till sin fader Jonadab, att de aldrig skulle dricka något win. De säga: "Alltså lyda wi wår faders röst, Jonadabs, Melabs sons, i allt det han oss bjudit hafwer, så att wi intet win dricka i wåra lifsdagar, hwarken wi eller wåra hustrur eller söner eller döttrar." Detta folk blef för sin

ståndaktighet förskildt wälsignadt, så att det ännu i dag lefwer i sina fäders land och ännu är troget sitt gamla löfte, under det att andra stora och mäktiga nationer blifwit bortspjade af jorden, och deras egna anförwandter äro fringspridda öfwer hela jorden. Se här följden af **nykterhetslöfte!**

Paulus lät raka sitt hufwud i Kenrea, ty han hade ett **löfte**. Lärjungarne i Jerusalem bådo Paulus, att han jämte fyra andra män, som hade löfte, skulle rena sig. D:r Fjellstedt anmärker härwid: "Ett sådant försvarande måste ännu tjäna till regel i många ting, som i sig själfwa icke äro syndiga." Jämför Pauli ord i Kor. 9: 13—23.

Såsom medborgare i ett samhälle måste wi äfwen afslägga **löften**. Wi afslägga ju trohets- och ämbets- eder, förordade af öfwerheten, witnessed för sanningen och wärjemålsed för egen oskuld. Ingen will neka att afgifwa dessa **löften**, ty man wet, att ett samhälle ej kan bestå utan denna bindande kraft inom sig. Huru skulle det gå, om ämbetsmän, såsom domare, polis, prester, lärare och medborgare i öfrigt, den minste från den störste, gjorde sig fria från alla **löften** och en hwar började handla efter eget hufwud? Följden blefwe samhällets upplösning, uppror, mord och osäkerhet, hwart man wände sig. **Löften** förena nation med nation, samhälle med samhälle och individ med individ samt gör den enskilda människan mera lydig och pligttrogen.

Det dagliga lifwet kräfwer alltid löften af oss äfwen i saker, som wi icke fullt känna. Tog du icke löfte af din älskade, innan du fördes till altaret för att lofwa kärlek i nöd och lust? Många gånger heter det: "Sag skall tala om för dig något mycket wigtigt, men du måste **lofwa** mig att **tiga**." Härpå swaras wanligen: "Ah, du wet wäl, att jag icke är någon färing heller, som pladdrar om alt." "Sag lofwar att wara tyst." Widare: "Sag hörde något i går,

men jag blef tillfogd att **icke tala om det?**" "Men jag wet, att du tiger." "Hör på!" Föräldrarne säga ofte till barnet: "Om du är snäll och lydlig, om du läser på din läxa, om du gör, hwad jag säger dig, så skall jag gifwa dig **något.**" Till hwarandra säga äfwen barnen: "Om du är **tyft**, skall jag berätta för dig, hwad pappa lofwade mig i går."

5.

Goodtemplarnes tecken och ordensdrägt.

Häröfwer föras ett förfärligt wäsen, och det plägar merändels wara så, att där man har minsta anledning till anmärkningar, där gapar man och wäsnas wärst. Det är sant, att wi hafwa **tecken**, hwari-genom wi känna igen hwarandra, äfwen om wi fore till världens ände. Race, nationalitet och språk kan ej håller lägga hinder i wägen att känna hwarandra som goodtemplare, så länge wi äro i besittning af våra tecken. Dessa tecken hafwa räddat mången ung man och kwinna från fördärf och många faror, synnerligast under resor och i sällskap. Wi behöfwa blott framställa en fråga härom till sådana, som farit åt främmande länder. Men frågan är nu den, om det är orätt att använda tecken.

I det dagliga lifwet använda wi ju tecken såsom bewis på wördnad och artighet, t. ex. hälsningen. Om nu goodtemplarne icke skulle begagna samma sätt wid sina wördnadsbetygelser, så ligger wäl icke något ondt däri, ty huru wet man, att man owillkorligen skall t. ex. lyfta på hatten, buga sig eller niga. Det kan ju finnas andra sätt, som äro lika goda.

I öppet eller slutet sällskap användes äfwen tecken. Så kan man för en annan tillkännagifwa sina tankar, utan att en tredje förstår det, t. ex. genom en blick, en gest med handen eller dylikt. Personer,

hwilka aldrig sett hwarandra, föreslå genom bref det eller det tecknet såsom igenkänningstecken, om de ämna träffas på ett uppgifwet ställe.

Man säger äfwen: "Ett **gifwet tecken** bådär wår ankomst," "på ett **gifwet tecken** draga wi åstad" o. s. w. Missions- och nykterhetsföreningar använda äfwen tecken wid fester och andra tillställningar.

De första kristna begagnade sig häraf, ty det heter om dem: "De kända hwarandra på **wissa tecken** och **kännemärken**, som ingen förstår utan de allena. Det gör, att de redan älska hwarandra, innan den ene har hört något af den andre." Ur ett arbete, "Sällskapet Good Templars" af N. Petersson, Amerika, anföra wi följande: "Deras (de första kristnas) **lösen** eller **inträdesord** war bildadt på grekiska medels begynnelsebokstäfverna af följande: **I**-esus **C**h-ristos **T**h-eu **D**-ios **S**-otär (Jesus Christus Guds Son Frälsare), så att däraf sammansattes **I**-ch-th-η-s, som betyder fisk. På grund häraf blef också fisken en sinnebild för dessa hemliga kristna; man brukade att utsäga, skrifwa, rita i sand eller teckna en fisk för att göra sig igenkänd af andra liktänkande. Slutligen gjorde man endast ett tecken, betecknande fiskens hufwud och stjärt, och man tecknade det ofta endast medels att skilja händernas pekfinger och långfinger ifrån hwarandra."

Angående wår drägt, så påstår man klandrande, att wi bära "**fragar** och **band**", men af detta slag se då våra motståndare mera än wi själfwa. Wi hafwa endast en mycket enkel regalia, som det står en hwar fritt att få se. Medlemmarne i missions- och nykterhetsföreningar bära band o. dyl. wid fester och tillställningar, prästen bär kapp och krage, och inom ämbetsverken, i armén, wid järnvägar, på hotell och andra platser användas uniformer och ordnar. Detta är nu saker, som ingen will stämpla såsom något ondt. Man kan använda det och undwika det, allt efter behag.

Fastän skriften icke lemnar oss utan anvisning afwen härutinnan, kunna wi dock icke påstå, att det guddomliga ordet skall vara något rättesnöre för dessa likgiltiga ting. Hvad säger skriften? "Detta är **tecknet** till mitt förbund." — — "Min båga har jag satt i skyn." "Men I skolen omskära Eder köttets förhud. Det samma skall vara Eder ett **tecken** till förbundet mellan mig och Eder" — — "och stor **tecken** skola ske utaf himmelen." I hela gamla testamentet påträffa wi en mängd föreskrifter och förordnanden om drägter wid olika tillfällen och wi se ingensstädes, att Jesus uppträdde häremot under sitt wistande på jorden, fastän många särskilda drägter och uniformer woro rådande på Hans tid.

6.

Goodtemplarnes broderskap.

De kristna ha påstått, att de troende och icke troende i en goodtemplarloge blifwa förbrödrade genom goodtemplarnes broderskap. Men hwad säges då därom, att en troende läkare, prest och skollärare kan säga broder till sina ämbetsbröder?

Röpmän, delegare i bolag samt medlemmar i föreningar säga ju broder till hwarandra utan afseende på sinnesbestaffenheten.

Andra åter tadla oss för vårt broderskap af det skäl, att det icke skulle passa för en underordnad att säga broder till en öfwerordnad. Härpå så wi först svara, att hwad som icke passar inom det medborgerliga samhället i detta afseende, passar utmärkt bra inom en goodtemplarloge. För det andra är man icke **tvungen** att kalla hwarandra bröder. Men detta faller af sig själf utan att på förhand grufwa sig därför, och för öfrigt förlorar ingen på att låta kalla sig broder eller syster i tro, hopp och kärlek. En

nedblåtande tillgifwenhet, förenad med wisligt alwar och beständighet, skall wiinna allas aktning och kärlek. Tro icke, att man genom högmod och öfversitteri kan winna något. Debutom kan den simple arbetaren och handtwerkaren och hans hustru i sedligt och moraliskt hänseende stå mycket högre än människor på samhällets höjder.

Utän kan wäl wara wacker, men det inre wärdet hos människan är mycket mera afkningswärdt. Män och kvinnor "ur folket" kunna stå långt framom sådana ur de s. k. "bättre" klasserna. Numera lär man sig bedöma en människa efter hennes inre wärde, icke allenast efter rikedom, börd, samhällsställning och en yttre hyfsning, hwilken inom sig kan sluta det mest råa och obändiga sinne.

Snom goodtemplarlogen äro wi sålunda bröder och handla såsom sådana utan affeende på företräden i det borgerliga lifwet, och såwäl genom broderskapet som genom andra händelser inom wår orden låta goodtemplarne hwarje medlem förstå, att han har **människowärde**, ett förhållande, som icke nog kan beaktas. Umgifwen på alla håll af deltagande bröder och systrar, som wid hwarje tillfälle wisa wänlighet och kärlek, mjuknar det genom synd och last förstockade hjärtat och den fallna warelsen börjar wakna öfwer sin belägenhet och litt den förlorade sonen återwänder han eller hon från lastens bana.

Där ute i wärlden kändes det så kallt, dystert och rusligt. Ingen barmhertighet. Alla sågo med förakt på den sjunkne, gingo förbi den sargade och öfwergifne, ingen wänlig handtrykning, inga goda ord, blott hotelser och förbannelser, ingen rättwisa, alt syntes wara till för att ännu mer förtrycka den förtryckte.

I goodtemplarlogen fanns ett räddningshem, en familj, en warm brödrakrets, som hälsade den återkomne förlorade sonen och dottern wälkomna att sitta ned och njuta af det lugna hemmets frid.

Genom denna omsorg om de förlorade förberedas deras hjärtan äfwen för det högsta goda, Frälsaren och Förlösaren från **alt** ondt. Nu börja de så småningom förstå, att de kommit hit i världen för något annat än att vara lastens trälar, och så börja de ett lif såsom kristna och goda medborgare. Räck en sådan din hand till broderskap, min läsare! Du förlorar i sanning ingenting därpå.

Det medgifwes gärna, att flera kunna mißbruka sitt broderskap samt använda detsamma på platser och under förhållanden, där de medborgerliga federna och bruken kräfwa annat. Likaledes har det inträffat, att råa och obildade personer genom broderskapet welat rentaf "sätta sig på näsan" på den finare uppsoftrade. Detta är stygt och måste stäffas. Men våra bröder och systrar så wäl lära sig anständighet så småningom. Det går ej an att få bort det onda på en gång. Men sedan man kommit ifrån "hyllan", kommer man wäl äfwen ur "willan".

Emellertid har icke det inom goodtemplarorden antagna broderskapet förhindrat någon att där inträda, ty inom wår orden finnas personer snart sagdt af alla stånd och åldrar, såsom doktorer, häradsköldingar, brukspatroner, stadsstyfvaler, länsmän, rådmän, prester, kaptener, studerande, skollärare och bönder, således höga och låga, rika och fattiga, lärda och olärda, hwilka med kropp och själ hängifwa sig åt wår sak, och nästan dagligen förstärkas wåra leder med verkliga kristna, som, eldade af Kristi kärlek och ledda af Guds ande, egna sin tjänst i striden mot dryckenstapens Goliat utan att förlora sitt intresse för församlingen. Wi begagna här tillfället att protestera mot så grofwa osanningar som dessa: "Jag har genom de **ledande** blifwit förwissad, att ingenting godt är att wänta af goodtemplarne för Guds folk." Samme man, som offentlig uttalade detta, leswer i sorglig åminnelse genom följande obetänksamma och owisliga under all-

mänt bifall mottagna yttrande: "Gån (kriftn) ändå ut, ty förr eller senare måsten I göra det!"

Wid samma tillfälle och på samma plats uppträdde en lika hedervärd herre och påstod, att inom orden finnas positivisterna bland de ledande och wille härmed naturligtwis stämpa oss som Gudsförnekare. Hvad sägs nu om sådana galenskapen? Wi kunna fördraga motstånd och tadel samt bemöta hwarje motståndare med aftning, men när **lögner** så fräckt utslungas mot oss, då ha wi intet annat swar att gifwa än säga: **gån ut från lögnare!**

7.

Goodtemplarnes titlar.

Goodtemplarne hafwa så "granna titlar", hwarigenom deras högmod och äregirighet tillfredsställas, inwänder man. Titlar hafwa wi, och titel har wäl äfwen du, som läser detta.

Hör här den "grannaste" titel, som förekommer i en underordnad loge: **Wärdige Öfwerste Templar** heter ordföranden. Skulle det nu vara bättre, om han hette owärdige, nederste eller sämste templar? Skulle högmodet då gå bort? Wißt icke! Kanste du själf bär ett mycket ståtligare namn? Kanste du lägga mycket wackrare och mera högmodsingifwande namn på dina egna barn. Kanste du själf tituleras för det eller det, men borde rätteligen tilltalas med något annat under det du klandrar andra härutinnan. Att använda ordet "**wärdig**" kan wäl icke skada någon. Till Jesus sade judarne om den romerske höfswitzmannen: "Han är **wärd** att du gör honom det", och i det dagliga lifwet användes ofta samma ord, t. ex. **wärdig** medlem, **wärdig** platsen o. s. w.

Lika ofta förekommer ordet **öfwerste**. Man säger **öfwerkonduktör**, **öfwerkonstapel**, **öfwerste**

m. m., för att icke nämna andra uttryck, hvilka beteckna personernas olika verksamhet, såsom skolinpektör, missionsföreståndare, mästare af alla slag t. ex. sträddare, stomakare och snickare. Dät hufwudsaf wara hufwudsaf och bisaf wara bisaf. Man bör icke "fila mygg och swälja kameler."

Drager icke i of med otrogna

är ett bibelställe, som Gudi klagadt, illa misbrukt. Man baxnar icke för att wid alla möjliga tillfällen tillämpa det, i de flesta fall för att få sin egen wilja fram. Att här, nämligen på goodtemplarne, tillämpa detta skriftens ord, är detsamma som om twänne personer, en troende och en otrogen, stå och se en sin nästa wara färdig att störta i någon fara. Skulle det icke nu se dåraktigt ut, om den troende skulle säga: "Jag kan icke hjälpa den nödstälde, emedan en otrogen står wid min sida för att åswen erbjuda den hjälpbehöfwande en handräddning." Wore det kristligt af den troende att nu stolt wända sig bort och säga: "Drager icke i of med de otrogna." Nej, min läsare, sådan teologi går numera icke i hwarken hjärtat eller hufwudet på hwarken ensaldigt eller icke ensaldigt folk. "Fråga icke som Cain", säger N. Peterson, "skall jag taga wara på min broder? utan drag hållre i of med desfa människoälsfande och nitälstande medborgare, hvilka anse dryckenskapen wara en landsplåga och som åsidosättande sekteriska stiljattigheter, stå förenade till en wäldig frigsarmé att utrota dryckenskapen." Skulle man använda ofwan citerade bibelställe wid ifrågawarande fall, så måste man tillämpa det wid många andra tillfällen i lifwet. De kristne fingo då icke rösta på stadsfullmäktige eller riksdagsman eller mottaga en sådan sybla, ty medlemmarne, troende och otrogna, af en riks- eller rådsförsamling

hafwa där **mycket mera gemensamt** än inom en goodtemplarloge. Man tänke blott på våra riksdagsmän, som äro samlade wid gemensamma arbeten **dagligen** under fyra månaders tid. De kristna skulle icke håller kunna vara med om att rådslå om skatter, skolunderwisning, fattigwård, hälswård o. d. Vidare skulle trogna och otrogna icke kunna vara tillsammans i skolan, på verkstaden, arbetsfältet och köpmanskontoren. Troende och otrogna makar skulle icke håller kunna rådslå och samtala om husliga och familjära förhållanden, såsom bästa sättet att skaffa sig utkomst, tjänstefolks antagande och barnens uppfostran, och det skulle icke tillåtas makarne af olika sinnessbaffenhet att hafwa ett eget familjerum, skildt från de öfriga familjemedlemmarnes. Ja, man kunde icke ens spisa wid samma bord. Men på detta sätt måste de troende "rymma ut världen".

Min vän, om du erkänner, att en kristen kan verka och vara tillsammans med otrogna under ofwan nämnda förhållanden, så följer däraf owilkforligen, att de kristna kunna arbeta tillsammans med andra människor af annan sinnessbaffenhet än de själfwa, då det angår nykterhetsarbetet inom en goodtemplarloge. Eller äro måhända goodtemplarne mera ogudaktiga än andra människor? Men af frukten känner man trädet, säger någon. Rätt så! Du ser, huru drinfare räddas undan andligt och lekamligt fördärf, du ser, huru frid, kärlek och endrägt börja bygga bo inom familj och samhälle, du ser, huru dryckenskapen, wår nations störste fiende och förstörare, minstas med hwarje dag — krögarnes kassor hafwa med 5 1/2 million kronor minstas på två månader —, du ser, huru hela städer, som förr liknat röfwarekulor, nu blifwa bönehus, du ser, huru goda, anständiga och sedliga medborgare danas genom goodtemplarnes werksamhet. Är icke ett träd, hwarpå sådana frukter wäga, ett godt träd? Det förwånar of högligen, huru personer med wanligt förstånd och fria från partifinne kunna

varna andra människor för goodtemplarne, då man ser och vet allt detta. Det var ej sådana frukter, jag åsyftade, säger du. Hvad då? Jo, goodtemplarne öfwa ju dans och skådespel? Det är sant, att sådant förekommit några gånger inom vår orden, men detta bevisar icke, att kristna icke böra ingå. Twärtom, ty den sant religiösa andan har våra lagar på sin sida. En fråga om dans o. d. kan icke behandlas wid våra möten på annat sätt, än att man med affky lägger den åsido, om en medlem, ofunnig om våra lagar, skulle väcka den. Skulle en enskild medlem mot bättre vetande utom logerummet deltaga i nämde nöjen, så hafwa anmärkningarne med anledning därpå mot vår orden samma befogenhet, som om man sade, att en hel nykterhetsförening supit, därför att en des medlem brutit sitt nykterhetslöfte. Att nedswärta och smutskastå en hel orden därför, att enskilda medlemmar begå en dålig eller obetänksam handling, är minst sågdt ofristligt och obetänksamt. Man går då tillwåga på samma sätt, som de personer göra, hwilka wilja ställa allt ondt på "läseriet", och anse enskildas lastfulla uppträdande som läseriets frukter, därför att den brottslige en tid tillhört en missionsförening eller församling. Wänner! Låtom oss göra allt för det godas utbredande och låt oss i synnerhet icke rygga tillbaka, då det gäller att rädda en drinkare ur fördärfwet, äfwen om wi icke i allt tänka lika. "Den som kan göra godt och gör det icke, honom är det synd."

9. Stöd i skriften

hafwa icke goodtemplarne, påstår man. Stöd i skriften har all god werksamhet, isynnerhet nykterhetswerksamheten, fastän ordet goodtemplare icke der förekommer, liksom man förgäfwes skall leta efter orden Ansgari-

föreningen, Fosterlandsstiftelsen och Missionsförbundet. Om nykterhetsverksamhet talar skriften på många ställen, men sättet nämnes icke alls. Det talas icke heller i skriften om, huru tidigt om morgonen vi skola stå ur våra sängar, huru många gånger om dagen vi skola spisa, huru ofta vi skola gå till kyrkan, på hwad sätt vi skola företaga resor, grusa våra landsvägar och stensätta våra gator. Skriften är ingen medborgerlig handbok, utan en uppenbarelse af Guds vilja till vår frälsning och salighet.

Hör, huru skriften talar om nykterhet! Den **förbjuder** dryckenskap. Det heter: "Du och dina söner med dig skola icke dricka **vin** eller starka drycker" — "att S. icke skolen dö." "Det ware en ewig rätt för Edra efterkomande." "Be den, som om morgonen bittida uppe är till att beslita sig om dryck och sitta intill natten, att de af win hete warda skola." "Huru länge will du vara drucken?" "Dåt winet gå af dig!" "Wakter Eder att Edra hjärtan icke förtungade warda med swalg och dryckenskap!" "Och dricker Eder icke druckna af win, af hwilket ett ofickligt wäsende kommer, utan uppfyllens af den Helige Ande." "War icke bland drinkare och slösare!"

Dryckenskapen förorsakar mycket **ondt, fi, tråta, fattigdom, galenskap** och **alla olyckor**. Det heter: "Hwar är we, hwar är sorg, hwar är fi, hwar är klagan, hwar äro sår utan sak, hwar äro röda ögon? Där man **dryckenskap** öfwar och kommer till att utdricka hwad utskänkt är. Se icke till winet, att det så rödt är och står så dägeligt i glaset och gå så lätteligen in, ty på sistone **biter** det som en orm och **stinger** som en huggorm." "Den, som gärna lesver i wällust, han skall blifwa fattig, och den där win älskar, han warder icke rik." "Därtill äro också dessa **galne** wordne af win och ragla af stark dryck, ty både prester och profeter äro **galne** af stark dryck, de äro drunknade uti win och ragla af stark dryck; de äro **galne** uti profetian och drabba icke rätt i domen."

"**W**in gör **lösaktigt** folk, och starka drycker göra **buller**, den, som därtill **lust** hafwer, han warder **aldrig wis.**" Men hör nu de oundwilkiga straffen: "**W**aker upp **I** bruckne och **gråten** och **jämren** **Eder** alla windrinkare efter must." "**D**ärföre skola de gå främst ibland dem, som **fångne** och **bortförde** warda." "**M**en köttets gärningar äro uppenbarade, som äro **hor**, **holeri**, **orenlighet**, **lösaktighet**, **afguderi**, **trolldom**, **owänskap**, **kis**, **nit**, **wrede**, **tråtor**, **twebrägt**, **parti**, **afund**, **mörd**, **dryckenskap** — hwilka förfärliga synder sällas icke tillfamman med dryckenskap! — fräskeri och mera sådant; de, som sådana göra, **skola icke ärfwa Guds rike.**" Se nu slutligen, att **Gud** werktäller sina **hottelser** på den arme drinkaren. "**D**å dagen wardt, när **winet** war **gånget** af **Nabal**, sade hans hustru honom detta, då wardt hans **hjärta dödt** i honom, så att han wardt såsom **sten.**" Den rike mannen sade: "**F**ader **Abraham**, warfunna dig öfwer mig och sänd **Sazarus**, att han **doppar** det yttersta af sitt finger i watten och **swalkar** min tunga, ty jag pinas swärligen i denna lägan."

Alla dessa anförda skriftens språk bewisa tydeligen, att nykterhetswerkshamheten bör ligga **en hwar** om hjertat utan afseende på sekteriska lärouppfattningar. **S**warför skall det förnekas goodtemplarorden att vara med om nykterhetswerkshamheten? **D**, när skall detta förskräckliga omiskliga partifinnet lägga sig? **N**är skall den dag komma, då sådana wanwettets bojer lösas och wi alla såsom **en** man wilja kämpa för våra medmänniskors räddning ur dryckenskapens elände?

Goodtemplarorden i förhållande till staten och kyrkan eller församlingen.

Man har utan tillstymmelse till skäl welat påstå, att goodtemplarne arbeta mot stat och kyrka, men

något större misstag i uppfattningen af goodtemplarnes verksamhet har väl aldrig blifwit begånget. Påståendet är med ett ord **lögn**.

Staten har i goodtemplarne de mest trogna och pålitliga medborgare, bland hwilkas pligter det är att ställa sig de medborgerliga lagarne till efterrättelse. Goodtemplarorden är icke, som flera andra föreningar, någon politisk klubb, där förberedande walmöten, politiska diskussioner eller agitationer förekomma. Den enda politiska tendens, som goodtemplarne bära i sitt sköte, uttryckes i följande ord: "Gwar och en ware öfwerheten, som wäldet hafwer, underdånig, ty ingen öfwerhet är utan af Gud, den öfwerhet, som är, hon är skickad af Gud."

"Waren underdånig all mänsklig ordning för Herrans skull, ehwad det är konungen såsom den öfwerste eller befallningsmännerna såsom de där sände äro af honom, de onda till straff och de goda till pris." Man bör komma ihåg, att vår institution är bygd på **lydnadens** lag. Då wi lära våra medlemmar att vara de medborgerliga lagarne lydiga, så hafwa wi på samma gång fordrat lydnad mot våra enskilda lagar, ty fostra wi lagbrytare mot samhällets lagar, då hafwa wi icke heller att wänta annat gent emot våra enskilda lagar. Men lydiga samhällsmedlemmar skapa lydiga goodtemplarmedlemmar. Detta förstå wi bättre än någon annan. Praktiskt hafwa wi äfwen bewisat, att samhällsomstörtare icke kunna vara medlemmar af vår orden, enär sådana utestutits, sedan det wisat sig, hvars andas barn de warit.

Wi hafwa äfwen hört inwändas: "Men det kan ju ligga en fara för staten i goodtemplarorden." Det **kan!** Allt godt **kan** misbrukas. Det **kan** ligga en fara för staten i själfwa riksdagen, inom regeringen, på arbetsfältet och på verkstaden. Slutligen ligger den största faran i dumma inwändningar, onödigt prat samt själfstagna farhågor och sjuktligt misstroende.

Kyrkan eller församlingen har i goodtemplarorden en god medarbetare, icke så att förstå, som goodtemplarorden skulle ingripa i en annans ämbete. Långt derifrån! Goodtemplarorden räcker kyrkan eller församlingen sin hjälp i arbetet för människans lefamiliga wäl, men besattar sig ingalunda med presterliga ämbetet. Wi wilja lemna kyrkan nyktra medlemmar, och såsom sådana äro de mera mottagliga för frälsningens och sanningens evangelium, som det isynnerhet tillkommer församlingsläraren att förkunna. Männe icke frälsningens evangelium mottages fortare och här rikare frukter af en människa, som bär en "sund själ i en frisk kropp"? **Kan** eller **will** kyrkan afflå wår hjälp, då wi wilja så att säga bereda friska kroppar?

Goodtemplarorden gör sålunda icke anspråk på någon högre kallelse än att få vara kyrkans eller församlingens tjänare eller att få utföra ett Johannesarbete, att rödja wäg för sanningens budbärare, hwilket profeten säger i dessa ord: "Gören wäg, rödjen wäg, hafwen bort det, som hindrar af mitt folks wäg." Då fannas på öf, "att den, som får och den, som uppstår, skola tillsammans glädjas."

Slutligen bedja wi få fästa en hwar af våra läsare därpå, att goodtemplarne hafwa **endaft** till mål dryckenskapens utrotande, och därtill använda wi alla till buds stående medel.

Kristinehamns Praktiska Skola

för Män och Kvinnor mellan 10—40 år
börjar 1 sept. och 1 nov. hvarje år. Mottager elever ur alla
samhälls-klasser med och utan förkunskaper.

Skolans Inspektör: Ryrkoherden i Kristinehamn, Kongl. Hof-
predikanten L. G. Lindström.

1. Allmänna Skolan
gifwer eleven en för det allmänna och praktiska lifwet nöd-
wändig bildning. En mängd ämnen förekomma här.

2. Landtbruks-Skolan.
Landt-hushållningslära med dithörande ämnen, d. w. f.
de naturvetenskapliga ämnen, hwar på ett rationellt landtbruk
grundar sig.

3. Handels-Institutet.
Grundlig undervisning i språk, handelsvetenskap och
öfriga ämnen, som förekomma på ett tidsenligt handelskontor.

5. Bokhålleri-Institutet.
Bokföring öfwer en mängd olika brancher med dithö-
rande ämnen och arbeten.

5. Räkne- och Skrifstolan.
Räkning, wälskrifning, rundskrift.

6. Förberedande Skolan
för inträde i tekniska skolor och landtbruksinstitut.

7. Slöjd-Skolan
för Män och Slöjd-Skolan för Kvinnor omfattar en mängd
ämnen i olika yrken m. m.

8. Hushålls-Skolan.
2:ne kök för tarfligare och finare matlagning.

Elev, som saknar gåfwor för ett ämne, är här i
tillfälle få egna sig åt något annat. Ämnena altså wal-
fria. I Bokhålleri-Institutet, Räkne- och Skrifstolan, Slöjd-
skolan för Män och Slöjdskolan för Kvinnor mottagas elever
när som helst mellan 1 sept. och 1 juni hvarje år, dock
häftigt början af månaden. Fri läkarewård. Besnadsom-
kostnaderna billiga. Elev mottages äfwen för att idka en-
dast Språkstudier. Fullständiga upplysningar om ämnen,
afgift m. m. erhållas genast, då porto och adress infändas.
675 elever hafwa tagit del af undervisningen i vår skola
under de 4 år skolan varit i verksamhet.

Kristinehamn i augusti 1882.

P. Joh. Bäckman.

